

Grijat će nas ljubav...

Pomalo paradoksalno zvuči da je glavna tema (stručnih) rasprava u ove vruće ljetne dane ono na što ćemo se sljedeće sezone grijanja grijati, odnosno na što ćemo se već od ove jeseni voziti. Jasno, uzrok tome je sve složenija situacija u vezi s opskrbom dovoljnih količina plina i sve više cijene nafte, ali i nedostatni kapaciteti za njezinu preradu u Europi. Najzanimljivije rješenje za problem grijanja naredne zime, za što odgovor nemaju ni visokoorganizirane zemlje 'koje sve planiraju par godina unaprijed' kao što je Njemačka, nedavno je u jednoj takvoj raspravi uz ugodno druženje ponudio kolega, poznati stručnjak s dugogodišnjim iskustvom u energetici (s kojim, eto, dijelim i ime), a to je upravo ono koje sam odabrao naslov uvodnika. Tako je nakon mnogih referenci na popularnu kulturu, filmove, glazbu i stripove ili možda na pokoju izjavu nekog političara, što sam do sada uobičajeno koristio kao ideju za naslove, sada konačno došlo vrijeme i za 'živu rijec'.

Bez obzira na sve, nameću se tri rješenja: štednja, štednja i štednja. Pri tome se sa štednjom može započeti već sada. Naime, smanjenim korištenjem klima-uređaja, koliko god možda vrućine bile nepodnošljive, smanjit će se potrošnja električne energije u ovo doba godine i time očuvati dio vode u akumulacijskim jezerima hidroelektrana za mjesec koji dolaze. Dakako, štedjet će se moći i na jesen i po zimi, primjerice, snižavanjem temperature zraka u prostorijama za par stupnjeva ili pak nošenjem toplije odjeće i džempera po stanu. Uostalom, to je nedavno predložio njemački savezni ministar gospodarstva i zaštite klime (pri čemu radije ne bih komentirao njegove kvalifikacije za tu, u europskim zemljama vjerojatno najvažniju političku funkciju - dovoljno je samo pogledati Wikipediju - čini se da čak i mi s našim ministrima ponekad bolje prolazimo!).

Da je štednja resursa nešto na što ćemo se morati navikavati pokazuju primjeri iz susjednih Italije i Slovenije. Dugotrajna suša, popraćena manjim dotocima vode alpskih rijeka zbog klimatskih promjena cijelu je sjevernu Italiju gotovo bacila na koljena, a ograničava-

nje potrošnje vode za namjene koje nisu nužne (npr. za tuširanje na plažama, pranje vozila, zalijevanje privatnih vrtova) krenulo je i u slovenskim primorskim općinama. Naravno, promatrajući šire, suše i smanjeni dotoci vode alpskih rijeka dodatno ugrožavaju proizvodnju električne energije i to ne samo u hidroelektranama, već i u (francuskim) nuklearnim elektranama.

Obnovljivi izvori sasvim sigurno su rješenje, no očito je da je energetska tranzicija proces koji nije ni zamišljen da bude dovršen preko noći (ako je uopće zamišljen da ikada bude dovršen?!). Dizalice topline mogu pomoći u smanjenju potrošnje plina, no izravno će povećati potrošnju električne energije (a koja će se onda pokrivati čime?). Vezano uz dizalice topline, već se neko vrijeme bavim misaonim eksperimentom, na koji pozivam sve da mi pridruže, (mogao bi to biti i zanimljiv projekt, studija, stručni ili diplomski rad). Dakle, koliko bi bilo izvedivo i po kojoj cijeni da se u svih 340 stanova u mojoj zgradi (izgrađenoj 2010. godine, s energetske klase B) postojeći plinski kotlovi zamijene dizalicama topline? Gdje i kako postaviti vanjsku, a gdje unutarnju jedinicu ('hidroboks')? Što s postojećim klima-uređajima, zadržati ih ili ne? Što bi takva zamjena značila za električne priključke i instalacije u stanovima i cijeloj zgradi? Što bi to značilo za pripadajuću trafostanicu? Što ako bi se istodobno i sva parkirna mjesta u garaži na tri etaže opremila priključcima za punjenje električnih vozila? Je li možda zgradu jednostavnije priključiti na toplinarski sustav jer je vrelovod udaljen oko 450 m? Javite se s idejama.

No, ljeto je tu već dulje vrijeme i rijetki se žele zamarati takvim problemima. Život je (za sada) lijep. I neka je tako. Želim vam svima ugodan ljetni odmor i ne zaboravite da već početkom jeseni, 12. - 14. listopada u Zadru, na našem skupu Power & Energy Masters razmatramo i predstavljamo sva ta rješenja za osiguravanje opskrbe energije u budućnosti, ali već i u mjesecima koji su pred nama.

Vaš Boris Labudović